

PROF. DR. MUSTAFA CEMİLOĞLU

Prof. Dr. Mustafa CEMİLOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim İmran Öztahtalı

Orcid: 0000-0003-4964-8978 ♦ Bursa Uludağ Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları
Bölümü ♦ iboz@uludag.edu.tr

ARTICLE INFO

Submit : 02.05.2021

Accept : 12.06.2021

Published : 30.06.2021

iThenticate Report: %5 ✓

EOI:

http://eoi.citefactor.org/10.11243/ijhar.06.02.008

Area Editor: Doç. Dr. Şükrü BAŞTÜRK

Technical Editor: Öğr. Gör. Şükrü KAYA

Röportaj Bilgileri:

Röportaj: Dr. Öğr. Üyesi İbrahim İmran ÖZTAHTALI

Tarih: 25 Nisan 2021 / Saat: 15:00

Yer: Google Meet görüntülü kayıt sistemi.

Kayıt Çözümleme: Sedef ÖZBAYRAKLAR

Reference:

Öztahtalı, İbrahim İmran. (2021). Prof. Dr. Mustafa Cemiloğlu.
Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 6(2):126-137.

Anahtar Kelimeler: Prof. Dr. Mustafa Cemiloğlu, Türkçe
Öğretimi, Halkbilim

Keywords: Prof.Dr. Mustafa Cemiloğlu, Turkish teaching,
folklor

Özet

Söyleşi ♦ Reportage

Halkbilimi ve Türkçe öğretiminin ülkemizdeki önemli isimlerinden Mustafa Cemiloğlu, Türkoloji bilim alanına çok önemli katkılar sağlamıştır. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinden emekli olan Cemiloğlu, akademik hayatla ilgisini hiç koparmamış Türkoloji ve eğitim bilimlerine olan katkısını hâlâ sürdürmektedir. Hayatının her döneminde başarılı çalışmalar yapan Cemiloğlu, yazdığı akademik kitaplarla Türkçe öğretiminde bir yol haritası oluşturmuş, Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi bölümü öğrencilerine kılavuz olmaya devam etmektedir. Naif kişiliği ile meslek hayatı boyunca çalışma arkadaşları tarafından sevilen bir insan, saygın bir akademisyen olan Cemiloğlu şu sıralar emekliliğin tadını çıkarmaktadır. Bu röportaj ile Sayın Cemiloğlu'nu daha yakından tanıyacağız. Bu fırsatı bize verdiği için kendisine minnettarız. Kıymetli öğretmenimize ömür boyu sağlık ve mutluluklar dileriz.

Abstract

Mustafa Cemiloğlu, one of the important folklore and Turkish teaching names in our country, has made significant contributions to Theology. Cemiloğlu, retired from Bursa Uludağ University Faculty of Education, contributes to Turcology and educational sciences, which has never lost interest in academic life. Cemiloğlu, who has made successful works in every period of his life, has created a road map in Turkish education with his academic books and continues to guide Turkish Education students at the Faculty of Education. Cemiloğlu, a respected academic and loved by his colleagues throughout his professional life with his naive personality, is currently enjoying his retirement. With this interview, we will get to know Mr. Cemiloğlu better. We are grateful to him for giving us this opportunity. We wish our dear teacher a lifetime of health and happiness.

Önemli Not: Bu röportaj, hakem sürecine alınmamıştır. Sayının formatı gereği, Prof. Dr. Mustafa Cemiloğlu ile röportaj yapılmış, yayın süreci baş editör tarafından yürütülmüştür.

© 2021 The Author(s).

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium provided the original work is properly cited and is not altered, transformed, or built upon in any way.

RÖPORTAJ

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Bugün İJHAR İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisinin Prof. Dr. Mustafa CEMİLOĞLU özel sayısı için Cemiloğlu hocamız ile bir röportaj yapıyoruz. Prof. Dr. Cemiloğlu Türkçe Bölüm Başkanlığından ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığından emekliye ayrıldı, şu an güzel bir hayat sürüyor.

Mustafa CEMİLOĞLU: Teşekkür ediyorum. Dostlar arayıp onlarla sohbet ettiğim zaman da daha mutlu oluyorum.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Mustafa Cemiloğlu, bugüne kadar nasıl bir süreçten geçerek geldi, nerede doğdu, nasıl bir öğrenim gördü? Hani şöyle hayatınızla ilgili bir özet yapalım isterseniz önce.

Mustafa CEMİLOĞLU: Ben Kayseri'ye bağlı küçük bir kasabada doğdum, İncesu'da. Babam devlet memuruydu ama aynı zamanda da biz göçebeydik. Zaten İncesu kasabası bir derbent olarak kurulmuş 17. yüzyılda. İncesu, Karamanlı Türklerinin de yaşadığı bir yerleşim yeri. Ürgüp'e 20-25 km uzaklıktadır İncesu. Rahmetli babamın anlattığına göre bizim kasabada sekiz mahalle Karamanlı Türk, beş mahalle Türkmenler varmış. Sonra onlar 1924'te mübadele ile gidince kasabada bizler kalmışız. Bizler de kışın kasabada, yazın da Erciyes'te yaylalarda zaman geçiriyorduk. Benim ortaokula kadar hatta ortaokulun son sınıfına kadar okul dışındaki hayatım koyun ve kuzu sürüleri ile geçti. Liseyi Kayseri'de okudum. Sonra da Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü kazandım. 1966'da oradan mezun olduktan sonra lise öğretmeni olarak Samsun 19 Mayıs Lisesine atandım. Orada bir yıl görev yaptıktan sonra tekrar Kayseri Lisesinde ve bir kasabadaki ortaokulda öğretmenlik yaptım. O yıllarda ağır bir hastalık geçiriyordum. Nekahet döneminden sonra tekrar Yeşilhisar Lisesinde çalıştıktan sonra Samsun Eğitim Enstitüsüne hoca olarak atandım 1974'te. 74'ten 79'a kadar Samsun'da görev yaptım. Sonra Bursa'ya tayinim çıktı. Bursa'da Yabancı Diller Yüksek Okulunda hocalık yaparken 1982'de eğitim enstitüleri ile yabancı dil yüksek okulları birleştirilerek eğitim fakülteleri kurulmuştu. Ben de 15-16 yıllık lise ve yüksekokul hocalığından sonra Eğitim Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalışmaya başladım. Üniversitede öğretim görevlisi olunca akademisyenliğe de hazırlanmamız gerekiyordu. 40'lı yaşların sonlarına doğru akademik hayata adapte olmakta bayağı zorlandık bizler. Çünkü lise öğretmenliği ile üniversite hocalığı alan olarak aynı olsa bile yöntem olarak çok farklılıklar içeriyordu. Akademik hayatta ilerleyebilmek için yabancı dilden belirli bir puan alma zorunluluğu da vardı. O aşamaları geçtikten sonra 1989'da hazırladığım doktora tezime doktor unvanı aldım. 1995'te doçent oldum. 2001'de de profesörlük kadrosuna atandım. Akademik hayatım böyle devam etti. Akademik hayatımda idarecilik de yaptım ve 2010'da emekli oldum. Akademisyenliğe geç başladığım için öğretim üyeliğinin tadı damağымda kalarak emeklilikle tanıştım. Ama ben o son yıllarda emeklilik yaklaşırken kendimi emeklilik hayatına hazırladım. Ve son iki yılda lisans dersleri almadım, yüksek lisans ve doktora dersleri ile uğraştım. Böylelikle kendimi hazırladım bu dışardaki hayata. Dolayısıyla benim kendimi emekliliğe uyarlamam çok sıkıntı yaratmadı. Diğer emekli olan arkadaşlarla görüştüğümde onlar "Ya biz hiç bu emekliliğe alışamadık." diyorlar. Onlara, "Ben hiç zorluk çekmiyorum, emekli olduğum içinde son derece mutluyum." dediğimde şaşırıyorlar. Emeklilik hayatına bu kolay geçişimde çalışma alanımın büyük etkisi oldu İbrahim. Biliyorsun ben halk bilimciyim, halk edebiyatı ile uğraştığım için nereden baksan köylerde en az 15-20 yıllık emeğim vardır. Dağ köylerinde beni tanırlar. Onlarla diyalog kurmakta biraz ustalaştım galiba. Hani normal hayatta insanlarla iletişim kurmak belki kişilik becerisidir ama işte bu derleme yapmak, bizim

dışımızda çalışan insanlarla diyalog geliştirmek biraz da bilimsel bakış açısı gerektiriyor biliyorsun. Herhalde onları da kendi becerilerime kattım ki yeni ortamlarda adaptasyonda çok zorluk çekmiyorum.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Aslında onun bence de şu tarafı çok önemli hocam. Sonuçta mayada zaten bir yörüklük, bir halk kültürü var. Dolayısıyla camekânda büyümüş bir insan değilsiniz. İnsanlarla iletişim kurabilmenin en kolay yolu yaşantı ortaklığı kurmaktır. Ve insanlar yaşantı ortaklığı kurdukları insanlara karşı çok ciddi sıcak, samimi duygular besler. Bu da aradaki iletişimi çok güçlü kılar. Sizin ciddi bir avantajınız, galiba buydu o yörelerde yaptığınız araştırmalarda.

Mustafa CEMİLOĞLU: Zannediyorum. Yani doğuştan getirilen özellikler de vardır onun içerisinde. Yatkınlık dediğimiz şey de vardı her halde o yolu devam ettirerek tamamladık.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Bu dağ köylerindeki araştırmalarınız hakkında biraz konuşalım. Temel eksen neydi? Bu dağ köyleri özellikle Bursa'nın güneyinde bizim dağ köyleri dediğimiz Keles, Orhaneli, Harmanlık bölgelerinde çok ciddi bir Türkmen nüfusu da var. Yörük nüfusu da var galiba. Ona nasıl karar verdiniz ve nasıl bir süreç takip ettiniz orada?

Mustafa CEMİLOĞLU: Ben Samsun'da eğitim enstitüsünde çalışırken orada gayri resmî olarak Türkçe Öğretmenliği bölümünde görev yapan arkadaşlarla bir ders dağılımı yapmıştık. Bana halk edebiyatı dersleri düşmüştü. Böylelikle akademisyenlikten önce birikimlerim oldu zannediyorum. Dolayısıyla doktora tezi hazırlarken tezimin halk bilimiyle ve folklorla bir bağlantısının olması gerektiğini düşündüm. Benim doktora hocam Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN aynı zamanda Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden de arkadaşım. Eksik olmasın benim doktora tez danışmanlığımı da kabul etmişti. Onunla oturup ne çalışalım diye düşündüğümüzde Bursa'da herhangi bir dağ köyünde halk edebiyatı ürünlerinin derlenmesi başlığı altında karar kılındı. Bizim alanda, halk bilimi alanında köy monografisi diye bir terim var. Bir köyü ele alıyorsunuz, o köydeki tüm halk edebiyatı ve folklor ürünlerini derleyip, kayda geçirip değerlendiriyorsunuz. Ben de o yıllarda böyle bir çalışmayı yapabileceğim, geleneklerini, eski kültürünü hâlâ sürdürmekte olan köy hangisidir diye araştırma yaptım. Keles'in en uzak köylerinden biri olan ve yüksekliği 1000 metre üzerinde olan Yörük köyünü seçtim. Sorgun Köyü. O köyde en az iki yıl derleme çalışmaları yaptım. İşte hocalık yaparken çoğu zaman 15 günde bir kimi zaman da haftada bir hafta sonlarını köyde geçiriyordum. Ve başlangıçta çok zorlandım. Özellikle malzemelerin, malzemeyi muhafaza eden kişi tarafından bana aktarılması belirli bir beceriyi gerektiriyordu. O beceriyi zannediyorum birkaç ay sonra edindim ve bayağı bir malzeme toplamış oldum. Malzemeleri topladıktan sonra altı aylık değerlendirme aşaması oldu. 89 yılının son aylarında doktora tezim kabul edildi ve ben doktor unvanı almış oldum. Yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük de arkasından geldi tabii ama o yıllarda özellikle yabancı dil sınavını vermekte çok zorlandım. Çünkü bizler yabancı dil öğrenme yaşını çok geride bırakmıştık. Fakülte'deki arkadaşlarım da yabancı dil yüzünden çok sıkıntılarla karşılaştılar. Tüm bu sıkıntıları geride bırakarak Türkçe bölümünde isteyerek, zevk alarak, haz duyarak, öğrencilerle iyi diyalog kurduğumu düşünerek uzun yıllar çalıştım. Çalışma arkadaşlarımla da çok fazla bir diyalogsuzluk içinde olduğumuzu hiç sanmıyorum. Onların da tavırlarında benimle çalışmaktan rahatsız olmadıklarını, mutlu olduklarını hissediyorum.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Peki hocam şöyle biraz geriye gittiğinizde Bursa'daki Eğitim Enstitüsünden Uludağ Eğitim Fakültesine geçen uzunca bir zaman var. Orada çalışma arkadaşlarınızdan kimler vardı? Şu anda görüştüğünüz var mı?

Mustafa CEMİLOĞLU: 90'lı yıllarda şu anda bağımsızlığını sürdürmekte olan Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarına yeni kavuşmuşlardı. Her yıl farklı bir üniversite şehrinde Türk Dünyası Kurultayları düzenleniyordu. Her halde 90'lı yılların başlarından birinde Türk Dünyası Kurultayı Bursa'da yapıldı ve alanımızda çalışan arkadaşlarımızın birçoğu bu kongreye katıldı hatta benim doktora hocam da katılmıştı. Çok güzel toplantılar düzenledik. Bu toplantıların tanıtımını, organizasyonlarını gerçekleştirenlerden biri de İbrahim Öztahtalı idi. Doktora hocam da İbrahim'in çalışma disiplini çok beğenmişti ve "İbrahim eğer İzmir'e gelmek istersen seve seve beraber çalışırız" dedi. Ama sonra gördüm ki İbrahim Bursa'dan ayrılmak istemedi. Öyle bir anım var.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Selam olsun buradan Fikret Hocam'a. Fikret Hocam hayatta değil mi hocam?

Mustafa CEMİLOĞLU: Evet o da benden 2 yaş küçüktü. 2012 yılında emekli oldu. Diyaloğumuz devam ediyor. O akademik çalışmalara da devam ediyor. Yurt dışı bağlantıları da var. O aynı zamanda Türkmenistan'ın da çifte vatandaşı. Türk dünyası ile çok yakın ilişkileri var. Çünkü Ege Üniversitesine bağlı Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü müdürlüğünden emekli oldu ve orada güçlü bir kadro da oluşturdu. Onun sürekliliği devam ediyor. Türkiye'nin önemli araştırma merkezlerinden biri haline geldi orası. Tabii şöyle de söyleyelim, üniversite hayatına adaptasyonda ve çalışma arkadaşlarıyla kurduğunuz diyaloglarda sıkıntılar oluyor zaman zaman ama insanın ruh sağlığı sıkıntıları ne kadar unuttuğunuzla da bağlantılı. Ben o konuda kendimi becerili hissediyorum. Yani sıkıntıları çok çabuk unutmada zorluk çekmiyorum daha çok bana mutluluk veren anıları hatırlamaya gayret ediyorum. Ama şöyle söyleyelim, hani bir varmış bir yokmuş denir ya gerçekten üniversite hayatım öyle tamamlandı.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Allah tabii ki sağlık versin öncelikle. Hocam âşıklık geleneği ile ilgili çalışmalarınız var. Biraz ondan söz edelim. Hani özellikle âşıklık geleneği son dönemlerde ben hatırlıyorum 80'li yıllarda TRT'de çok inanılmaz revaçtaydı. TRT programlarına TRT arşivden dönüp bakıyorum bazen âşıklık geleneğinin özellikle İç Anadolu Bölgesinde hâlâ sürüyor olması önemli bir detay ama son dönemlerde hani sanki ilgisini kaybetti gibi ne dersiniz?

Mustafa CEMİLOĞLU: Halk edebiyatının önemli araştırma alanlarından birisi âşıklık geleneği ve Âşık Edebiyatı. Üniversiteyi Erzurum'da okumuş olmamın bana katkısı büyük oldu. Çünkü Doğu Anadolu âşıklık geleneğinin cılız da olsa hâlâ devam etmekte olduğu bir alan. Bizim öğrencilik yıllarımızda çok yoğun çalışmalar oluyordu bu konu ile ilgili. Yani bu atmosfer içerisinde doğmuş olduk biz öğrenciliğimizde. Sonra çalışmalarımızın içerisinde Türk Dil Kurumunun o zamanlar Destanları Derleme Projesi diye bir projesi vardı. 2000'li yılların başında ben de o projenin katılımcılarından birisiydim. Ve o destan projesi kapsamında, o yıllarda yaşamakta olan bütün âşıkların halk hikâyeleri dinlendi ve yazıya geçirildi. Ben de benim bölgeme yakın olduğu için İzmit'te yaşamakta olan iki âşığın halk hikâyelerini derleme sorumluluğunu üstlendim ve iki yıl her on beş günde bir İzmit'e gidip o iki âşıktan hikâyelerini derledim. Bir hafta sonu köye gidip araştırma yapıyordum bir hafta sonu da İzmit'e gidip iki gece orada konaklayarak âşıklardan hikâyelerini derliyordum ve bu hikâyeleri derlerken aldığım hazzı bana hiçbir alan veremedi şimdiye kadar. Çünkü işin içinde belirli bir işi kotarmanın verdiği mutluluk var ama onun ötesinde de edebiyat var, estetik var, sanat var. O âşıklar âşık makamlarını sazları ile seslendirirken kameram açık oluyordu ama ben de aynı zamanda oynuyordum yani onu bizzat yaşıyordum İbrahim. Ve o yılların nasıl

geçtiğini bana 1999 depremi hatırlatıyor. Ben projeyi bitirmek üzereydim, son haftalarda depremle beraber Yalova'ya, Gölcük'e ve İzmit'e çok sık gidiyordum. Koca koca apartmanlar kibrit kutusu gibi yere yatmışlardı. Sanki düşman istila etmiş bir şehir görünümü vardı. O da işin tuzu biberi oldu. Âşıklar değişik insanlar, duygusal yapıları zengin olmasa zaten âşıklık yapamazlar. Onlara çok temkinli yaklaşmak ve onları kırmamak gerekiyor. Ben o konuda hiç hata yapmadan ilerlediğimi zannediyorum. Çıldırılı bir âşık vardı. Çıldırılı Şevki Halıcı'nın hikâyeleri Türk Dil Kurumu tarafından yayınlandı, tam bin sayfa tuttu. O bin sayfa önce kameraya alınıyor sonra cümle cümle ağız özellikleri korunarak yazıya geçiriliyor, yazıya geçirildikten sonra düzeltmeler yapılıyor ve onun üzerinde akademik çalışmalar sürdürülüyor. O yıllarda ben günlük 24 saatimin en az 8-10 saatini o derlemeye ayırdığımı söyleyebilirim. Sonunda güzel bir eser olduğunu düşünüyorum. Âşıklar aynı zamanda hikâyeleri anlatırken hikâyenin akışına göre makam seçiyorlar. Dolayısıyla ben bu çalışmalarını yaparken hem bilgi sahibi oldum hem de büyük haz duydum.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Şimdi aslında alanın çok ciddi bir enerjisi var, halk edebiyatının, folklorun. Hani sonuçta hayatın içinde olduğumuz için yaşayan bir varlığın içinde oluyorsunuz halk kültürüyle birlikte. Dolayısıyla diğer edebiyat alanlarına göre halk kültürü, halk edebiyatı daha canlı, daha güncel, daha hayatın içinde olan bir alan. Bence onun da biraz etkisi var ve tabii sizin de geçmişten getirdikleriniz, biriktirdiklerinizin de ciddi bir etkisi olduğunu düşünüyorum.

Mustafa CEMİLOĞLU: Evet, doğru. Kulakları çınlasın, rektörümüz Mustafa Yurtkuran şöyle söylerdi "Akademisyenlik bir hayat tarzı". Yani hayatı akademisyen olarak sürdüreceksiniz derdi, ben de öyle sürdürdüğümü tahmin ediyorum. Derleme yaptığım âşıkları birkaç defa getirerek bölümde onlara gösteri de yaptırmıştım. Ve zannediyorum hayatımın içinde onu da devam ettirdim öyle düşünüyorum.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Halk kültürünün birikmesi, daha doğrusu bir ürüne dönüşmesi uzun yıllar alan bir durum. Çünkü kültür kolay değişen bir şey değil. Özellikle halk kültürü ile ilgili akademik çalışmaların, araştırmaların bitip tükendiği konusunda da birkaç cümle okumuştum. Bu konuda neler dersiniz? Yani halk kültürü ile ilgili Anadolu'daki araştırmalar, çalışmalar tüketildi mi?

Mustafa CEMİLOĞLU: O genelde öyle düşünülse de doğru değil. İstanbul'da Marmaray yapılırken birkaç katmanda buluntular çıkmıştı. Roma dönemine ait kalıntılar. Hatta arkeologlar diyorlardı ki burada beş altı katmanda geçmiş dönemlere ait kalıntılar var. Yani sen arkeolojik çalışma yaparken ilk buluntulara ulaşıyorsun ve orada bitti zannediyorsun ama kazdıkça altından çıkıyor. Folklor çalışmaları da öyle. Ben bakıyorum, bizim akademik dergimiz var, Milli Folklor. Biz aktifken çalışılan konularla şu anda yeni alana girmiş arkadaşların çalışmaları arasında büyük farklar var. Yani bu konu bitmez öyle söyleyelim. Biz görünür olanlar üzerinde çalıştık, şu anda az görünür olanlar üzerinde çalışılıyor. Bir de biliyorsun bizde somut olmayan kültürel miras diye bir kavram var. Dolayısıyla onun üzerinde de çalışılıyor.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Aslında son günlerde çok gündeme gelmeye başladı hocam. Özellikle gelişmiş ülkelerde multidisipliner çalışmalar daha revaçta, daha ön planda ve akademik değeri daha yüksek olarak görünüyor. Dolayısıyla o dediğiniz bağlamda sizin görünür kısmıyla yaptığınız çalışmalar birçok farklı açıdan birçok farklı cephesi yeniden ele alınıyor. İşin psikolojik ve sosyolojik boyutları, tarihsel gelişimleri vesaire derken aslında

geçmişte ele alınmış, çalışılmış birçok konunun yeni bakış açısıyla ve onu destekleyecek yeni bilim alanlarıyla tekrar ele alınması da gerekiyor.

Mustafa CEMİLOĞLU: Doğru. Yalnız iyi ki açtın bu disiplinler arası konuyu. Gerçekten her alanda o çok önemli. Yani insanın sadece kendi alanın içine hapsolüp kalması at gözlüğü takmak gibi oluyor, senin dışındaki alanları gözden geçirmezsün eksik kalıyorsun. Mesela bizim alanımızda da öyle, öğretmenlikte de öyle. Belki bu temel bilimler dediğimiz Fen Edebiyat Fakültesine bağlı sosyal bölümlerle fen bölümlerinde çok fazla yan disiplinler düşünülmebilir. Çünkü orada bir alanda aynı alanın uzmanını yetiştiriyorsunuz ama bizim Eğitim Fakültesi gibi bir yerde sadece eski edebiyat, sadece yeni edebiyat, sadece halk edebiyatı, sadece Türk dili çalışmak olmaz. Çünkü yetiştirdiğiniz öğrenci nihayetinde bir yerde öğretmenlik yapacak. O nedenle ben derslerimde de o disiplinler arası anlayışa çok fazla riayet ettim ve bu konuda şunun farkına çok erken vardım. Biz Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olduğumuzda herhangi bir alanın öğretimi gibi bir kavram bizim kafamızda hiç yoktu. Yani insanlar fizik bilir ama fizik nasıl öğretilir, insanlar dil bilir ama dil nasıl öğretilir? Bu konuda Türkiye’de henüz çok fazla çalışma yoktu. Ben hatırlıyorum 80’li yılların başında yükseköğretim kurulundan Türkçe Öğretimi diye bir ders önerisi gelmişti. Ben dedim ki kendi kendime, Türkçe biliyorum da öğretimi ne demek? Kulaklarını çınlatalım yine. Bizde Recep Nas diye bir öğretim görevlisi arkadaş vardı, o eğitim bilimciydi. Biz bu dersi paylaştık, bir saatini o okutacaktı eğitimle ilgili, bir saatini de ben okutacaktım. Sonra kendi kendime dedim ki bu öğretim nedir? Öğretimle ilgili psikoloji, sosyoloji, felsefe alanlarında çok kitap okudum. Yani bir alan nasıl öğretilir? Çünkü onu edinmeden, onu gerçekleştirmeden bir alanın öğretmenliğini yapmak mümkün görünmedi bana ve bu fikirlerim “İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi” diye bir kitaba dönüştü. Hani sana söylediğim bir laf vardır ya: “İbrahim sana bir elma verdik, sen o elmadan bir ağaç yetiştirdin.” diye bana da YÖK Türkçe Öğretimi diye bir ders göndermişti, ben de o dersi kitaba dönüştürdüm ve o kitap diğer üniversitelerde de ders kitabı olarak okutuldu gerçekten. Çünkü büyük bir ihtiyaç vardı. Bizim fakültede olduğu gibi diğer üniversitelerde de çalışmakta olan akademisyenler “Bu öğretim konusu nasıl halledilir?” sorusunun cevabını bilmiyorlardı. Tabii o kitap sonra 7-8 baskı da yaptı sen de biliyorsun. Ve her baskı ben yenilemeye çalıştım onu. İlk baskısı işte 45-50 sayfa falandı zannediyorum, son baskısı 300-400 sayfayı bulmuştur. Demek ki onda büyük bir emek var gerçekten ve tesadüf beni oraya götürdü. Ve şunu da eklemek istiyorum, eğer bir konuda çalışmak istiyorsan yan disiplinlerden de kendine bazı şeyleri aktarman gerekiyor.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: İşin bir öğretmenlik boyutu vardı bir de akademisyenlik boyutu var. Aslında ikisini kıyaslamamızı istemiyorum ama hani öğretmenliğin duygusu biraz farklı galiba. Üniversitede hoca olmak başka bir şey ama bir ortaokulda, lisede öğretmen olmak başka bir şey. Ben de kısa da olsa öğretmenliği tatmış birisi olarak söylüyorum. Öğretmenlik duygusunu nasıl tarif edersiniz.

Mustafa CEMİLOĞLU: Çok doğru sen de birkaç yıl öğretmenlik yaptın. Yalnız benim lise öğretmenliğim aşağı yukarı 15-16 yıl sürdü. O bende olumlu etki yapmıştır ama o yıllar olumsuz etki de yapmıştır. Neden? 15-16 yıl lisede bilgileri aynen tekrar etmek akademisyenliğe geçişte beni zorladı. Fakat bizim fakültede okuduğumuz yıllarda alan bilgisi verilirdi ama biz öğretmenlik nasıl yapılır a’sını bile bilmezdik. Ben Samsun On Dokuz Mayıs Lisesinde ilk öğretmenliğe başlamadan bir gün önce okul müdürü derslerimi verdi. Ama ben kendi kendime “Ya ben derse gireceğim ama dersi nasıl vereceğim, nasıl anlatacağım” diye düşündüm. Düşünsene, öğretmenlik bilgisi sıfır. Ve biz ilk yıllarda hemen hemen tüm

arkadaşlar tabiri caizse öğrencilerin kafasını gözünü yarararak öğretmenlik öğrendik. Fakat öğrendiğim o öğretmenlik bana akademik hayatımda çok büyük avantajlar getirdi. Öğrencileri hayata hazırlamada o alışkanlıklar benim çok işime yaradı ve öğrencilerin geri bildirimini de bunları içerirdi çoğu zaman. Son sınıfta öğrencileri öğretmenliğe hazırlarken model dersler yapardım. Mesela bir dil bilgisi konusu nasıl anlatılırdı. “Evet çocuklar sizler şimdi ortaokul öğrencisisiniz ben de ortaokul öğretmeniyim. Bildiğiniz tüm bilgileri unutun, şimdi bir öğretmen olarak beni izleyin.” diyerek onları hazırlardım. Bu tabii büyük emeklerin sonucunda ulaşılan bir sonuç biliyorsun. Şöyle kalıplaşmış bir söz var biliyorsun “Hangi işi yaparsanız yapın işinizi iyi yapın.” Yani ben öğretmenlik yapmış olmaktan dolayı çok mutluyum ama öğretmenliği iyi yapmaya çalışmış olmaktan da çok mutluyum. Ben hatırlıyorum, benim çevremdekiler “Bu kadar emek verilir mi öğrenciye?” diye düşünürlerdi. Bana söylemezlerdi ama ben onların bakışlarından, tavırlarından onu sezinlerdim. Bir şekilde işinizi iyi yaparsanız ve sonuç alırsanız mutlu olursunuz. Dolayısıyla öğretmenlik güzel bir meslek. Şu yanını da söyleyeyim sana, ben 2010 yılında emekli olunca yakın arkadaşlarımla konuşuyordum, diyordum ki “Arkadaş ben emekli oldum, dışarı çıkınca herkes yaşlanmış.” Dışarı çıkıyorum herkes yaşlı, sokağa çıkıyorum herkes yaşlı. “Allah Allah” diyorum, tabii kendimden haberdar değilim. Meğer biz işte 20’li yaşlardaki öğrencilerle birlikte olduğumuz için hayatın yaşlılığının pek farkında olmamışız. Yani hocalığın en büyük hazzı o bence. Genç insanlarla birlikte oluyorsunuz ve o size genç bir enerji getiriyor. O yüzden ben öneririm herkese, gençlerle birlikte olmak güzel bir şey.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Uzun yıllar Eğitim Fakültesi dekanlığı yaptınız. Eğitim Fakültelerinin öğretmen yetiştiren birer kurum olduğunu esas alırsak geleceğe nasıl evrilmeli sizce? Birikimlerinizden, idarecilik döneminizden detaylardan hareket ederek Eğitim Fakültelerinin gelecekte nasıl bir evrilmeye tabi olacağını görüyorsunuz? Yani geleceğin öğretmeni nasıl olmalı, nasıl çerçevenmeli sizce?

Mustafa CEMİLOĞLU: Özellikle kurum olarak Eğitim Fakültelerinin hâlâ çözülemeyen problemleri var. Bu Türkiye çapında bir şey. Tabii o problemlerin içerisinde Eğitim Fakültesi akademisyenlerinin yetiştirilmesi de var. Mesela bizim alanımız Türk Dili ve Edebiyatı bölümü Fen Edebiyat Fakültelerinde de var, Eğitim Fakültelerinde de var. Biz öğretmen yetiştiriyoruz, onlar uzman yetiştiriyorlar. Konuya buradan başlamak lazım. Ve hatırlarsan o yıllarda Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerine özel öğretim dersi de veriyorlardı. Yani Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğini liselerde nasıl yapacaklar sorusuna cevap olması için. Öğrenciler, Fen Edebiyat Fakültesi öğrenciliği sonrası lise öğretmenliğine hazırlanmakta çok zorlanıyorlardı. Büyük çoğunluğu: “Ya bu formasyon sertifikasını verseler de ben gitsem öğretmenliğe başlasam” olarak bakıyorlardı ama işini iyi yapmak isteyen öğrenciler bir şey almak istiyordu. Ben onlara yardımcı olduğumu zannediyorum. Eğitim Fakültesi hocası ders verirken öğrencisinin mezun olduğunda öğretmenlik yapacağını düşünmek zorunda ama Fen Edebiyat Fakültesindeki akademisyenin böyle bir zorunluluğu yok. O sıkıntı hâlâ Türkiye’de devam ediyor. Bakanlığın bunu çözmesi lazım. Bir ikincisi, bu yan disiplinler var ya, daha önce söz ettiğim öğretmenlikle ilgili dersler var sosyoloji, felsefe, materyal geliştirme gibi. Onlar farklı akademisyenler tarafından okutuluyor. Fakat şöyle bir sıkıntı ortaya çıkıyor. İnsanlar çalıştıkları alanın dışında bir alanla uğraşıp da emek vermektense kendi bildiği konuları anlatmayı tercih ediyor. Hâlbuki bu alanlar birlikte çalışmayı da içeriyor. Şimdi diyelim ki Türkçe dersinde materyal kullanma diye bir ders var Eğitim Fakültesinde. Peki Türkçe dersinde materyal kullanmayı Türkçe alanlarını bilmeden bir eğitim bilimci gerçekleştirebilir mi? Ya da bir eğitim bilimci olmadan sadece Türkçe alanı ile ilgili şöyle bir

materyal geliştirilebilir diye Türk Dili ve Edebiyatçısı söyleyebilir mi? Dolayısıyla birlikte çalışılması lazım ya da bir insanın o iki alanı birlikte öğrenmesi lazım. Hani derler ki “Avrupalılara sormuşlar Türk kimdir?” Cevap “Türk birlikte çalışamayan insandır.” Yani Avrupalının gözünde Türk insanı birlikte iş yapamıyor. Ben idarecilik yaptığım dönemde bunun sıkıntısını çok çektim. Çünkü herkes kendini tarif etme yolunda. Neden? O alanı iyi biliyor, o alanın iyi olduğunu düşünüyor. Bu herkes için geçerli. Ben hatırlıyorum, 88 yılıydı galiba. Eğitim Fakültesi programlarının bütün Türkiye’de tek tip programa dönüştürülmesi söz konusuydu. Biz de eski hocalar olarak ona karşı çıkıyorduk. YÖK’te görevli olan Barboros Günçer adlı bir arkadaşımız vardı. O tabii bakanlıktan da talimat aldığı için bu konuyu halletmek zorundaydı. Biz itiraz ediyorduk, yapmayalım diye. O dedi ki “Arkadaşlar, bakın adını vermeyeyim ama Anadolu’da bir eğitim fakültesi dekanı, fizikçi ama atom fizikçi. Fakültede fizik öğretmenliği bölümünde okutulan bütün dersler atom fiziği. Böyle bir şey olabilir mi?” Eğitim Fakültesi akademisyeninin Eğitim Fakültesine göre dizayn edilmesi ve onların da iş birliği içinde çalışması gerekiyor. Eğitim Fakültesinin en önemli problemlerinden birisi bence o. Çok problemler halledildi ama onu halledemedik.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Peki geçtiğimiz yıl için şöyle bir projeksiyon oluşturursanız, gelecekte öğretmen nasıl bir kimliğe sahip olacak? Çünkü özellikle pandemi ile birlikte yüz yüze eğitim uzunca bir dönem sekteye uğradı. Genellikle elektronik ortamdan derslerin yapılması gerekti ve öğretmenlerin sahip olması gereken başka şeyler de ortaya çıktı bu süreçte. Gelecekte de zannediyorum hayatımızda çok fazla yer tutacak bu elektronik ortamda yapılan dersler, eğitimler ve benzeri şeyler. Pandemi ile birlikte eğitim dünyasının yeniden şekillenmesi diye bir şey söz konusu olabilir mi?

Mustafa CEMİLOĞLU: Tabii o her zaman geçerli. Ben seni dinlerken kafamda geçmişle ilgili o sahneleri de canlandırmaya çalıştım. Gerçekten öğretmenliğin çok değişmesi gerekir. Çok değişti ama daha da çok değişmesi gerekir. Bir sarraf yanına çırak almış, çırağa bir altını çekiçle dövüp geniş bir varak haline getirmeyi öğretiyor. Sık sık da çırak “Usta ben piştim usta, artık kendime bir dükkân açsam iyi olur.” Diyor. Usta da “Ya biraz daha sabret oğlum.” diyor. Neyse birkaç defa daha ısrar edince izin veriyor. “Hadi git kendine bir dükkân aç.” diyor. Çocuk gene orada tık tık örsün üstünde çekiçliyor, geniş bir varak haline geliyor fakat o kadar ince ki örsün üstünden kaldırırken çıt diye kırılıyor. Beş altı defa tekrar ediyor, çıt diye kırılıyor. Ne yapsın? Mahcup mahcup hocasına gidiyor, anlatıyor. Hoca da diyor ki “Oğlum bak, bunu örsün üstünden alırken altına şöyle bir üfleyeceksin, o hava onu biraz kaldıracak, ondan sonra alıp başka yere koyacaksın.” diyor. Çokları püf notası deyiminin buradan çıktığını söyler. Yani öğretmenliğin püf noktalarını iyi bilmek gerekiyor. Bence öğretmenliğin püf noktası, öğrenciye bir şey öğretmek değil, öğrencinin kendi kendisine öğrenmesine yardımcı olmaktır. Bunun altını bir daha çizelim. Öğretmenliğin püf noktası, öğrenciye bir şey öğretmek değil, öğrencinin kendi kendisine öğrenmesine yardımcı olmaktır. Biz mesela öğretmenliğe geçerken bunun çok sıkıntısını çektik. Öğretmenler odasında birbirimize “Ya bu ders işte Fuzulî’nin dört divanını öyle anlattım ki...” Ya, öyle anlattın da öğrenci hiçbir şey anlamadı, sadece ellerini masanın üstüne koydu, dinledi, kafasından uçtu gitti. Dolayısıyla öğretmenin anlatımının, öğrencinin anlamasına yardımcı olması gerekir. Eğitimde felsefe bu bence. Sadece Eğitim Fakültesi ile ilgili değil bu bütün eğitim hayatı ile ilgili.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Üç yıl önce Millî Eğitim Bakanlığına bir dosya hazırladım ben. Bu “Geleceğin Eğitimi Yeni Nesil Dersler” başlığıyla hazırladığım bir dosyaydı. Ve dosyanın içerisinde ilk ve ortaokul öğrencileri için tasarladığım dokuz ders vardı. Çıkış noktası da

aslında şuydu: “Sonuçta gelecekte bilgiye ulaşmak çok da zor olmayacak fakat insanları birbirinden ayıran şey bilgileri kullanma becerisi olacak.” Bu cümleden hareket etmişim ve buradan hareketle ilkökul 1. sınıflara “Beden Dili ve İletişim” dersi, 2. Sınıflara “Konuşma Becerisi”, 3. Sınıflara “Zaman Yönetimi” 4. Sınıflara “Problem Çözme ve Müzakere Teknikleri”, 5. Sınıflara ilk yarısına “Analitik Düşünce ve Felsefe”, ikinci yarısına da “Adab-ı Muaşeret” dersleri programladım. 6.sınıfta “Okuma Becerileri”, 7.sınıfta “Yaratıcı Yazarlık”, 8.sınıfta da “Etkili Liderlik ve Yönetim Becerileri” dersleri. Bu derslerin hemen hemen birçoğunun da kitaplarını hazırladık sayın hocam. Ve şöyle baktığımız zaman aslında Eğitim Fakültelerinde de bir önerim oldu yine bakanlığa. Dedim ki “Eğitim Fakültelerinde bu dersler için özel bir bölüm açılmalı ve sadece bu dersleri okutacak öğrenciler yetiştirilmeli. Bu bölümün adı da “Kişisel Gelişim Öğretmenliği” olmalı. Çünkü öğretmen profilinde olması gereken çok önemli başlıklardı bunlar aslında. Bir öğretmenin zaman yönetimini biliyor olması ve öğrencilerine bunu daha temelde öğretiyor olması çok önemli. Konuşma becerisi, iletişim becerisi, bunlar aslında insanları gelecekte birbirinden ayıran temel becerilere dönüşecektir. Büyük ses de getirdi bu öneri ama henüz daha bakanlıktan bununla ilgili bir adım atılmadı. Geleceğin öğretmenini düşündüğümüzde sizin fikriniz, öneriniz nasıl olur acaba bu bağlamda.

Mustafa CEMİLOĞLU: Çok önemli bir konu İbrahim. Yeni baştan ele alınması gerekir. Tabii sen yıllardır iletişimle uğraşıyorsun. O deneyimlerini ortaya koyarak bu öneriyi götürüyorsun ama bizde önemli sıkıntılardan birisi şu. Yani belirli bir kesimi, belirli bir iktidarı eleştirmek için söylemiyorum bunu. Türkiye’de maalesef liyakat iktidarda olmuyor. Hangi dönem olursa olsun ve senin iyi niyetle götürdüğün öneri kabul görmüyor. Çünkü “Bunun bana ne faydası var.” diyor götürdüğün insan. Ben bunu biraz açmak için Türk Dili ve Edebiyatı Programını sana örnek olarak göstereyim. Ben emekli olduktan sonra alanla ilgili çalışmalarım azalmıştı ama ilgim devam ediyor şüphesiz. 2017 yılında liselerin Türk Dili ve Edebiyatı dersi ile ilgili bakanlık bir program düzenlemiş. Hani lisedeki öğretmenlerin okuyup ona göre yürümesi gereken bir eğitim programı. İnanır mısın, 30-40 sayfalık program. O kadar hatalarla dolu ki yapılan işlerin hiçbir bilimsel temeli yok. Üstelik ondan önceki program ondan en az 100 kat daha önemli. O kaldırılıyor yerine bu konuyor. Çünkü programı hazırlayan, “Ben ondan daha önemliyim.” demek istiyor galiba. İşte 30-40 sayfalık bir programa ben 33 sayfalık eleştiri makalesi yazdım ve bizim Eğitim Fakültesinin dergisinde de yayımlandı makale. Ve o makaleyi Talim Terbiye Kuruluna, dönemin Başbakanına, dönemin Cumhurbaşkanı herkese gönderdim. Tek cümlelik bir cevap. Onu bekliyordum zaten. “Öneriniz bundan sonraki programlarda düşünülecektir.” Oraya unvanımı da yazdım, çalışmalarımı da yazdım. Yani bunu eleştiren şu çalışmaları yapmıştır diye. Türkiye’nin öncelikle bunu halletmesi lazım. Dolayısıyla sen şimdi bunları düşünüyorsun ama yapan yok. Hani aşçı yemekleri hazırlamış, kimse gelmiyor, dükkânın kapısına çıkıyor, diyor ki “Komşular, çok güzel pilav pişirdim, gelin şu pilavdan yiyin.” Kimse gelmiyor. 15-20 dk. sonra tekrar çıkıyor, “Ya komşular gelin şu pilavdan yiyin. Bugün yemezseniz yarın ben size bunu dolma yaparak yediririm.” Gene gelen yok. “Bak yarın da gelmezseniz öbür gün çorba yaparak yediririm.” Yani yapılan işi birinin sahiplenmesi ve bu yemek güzel olmuş diyerek yemesi lazım. Senin yemeği de bakanlık beğenmemiş öyle anlıyorum. Türkiye’de demokrasinin de açmazlarından biri midir bilmiyorum. Türkiye’de demokraside siyasi partiler kendilerine oy verene iş vermek, onu önemsemek zorunda. Sıkıntılardan birisi de bu ve bunu nasıl aşarız, o konuda şu an bir öneri getiremem.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Hocam genel olarak değerlendirdiklerimizin dışında sizin özel olarak üzerinde durmak istediğiniz bir şey var mı?

Mustafa CEMİLOĞLU: Üzerinde durulması gereken çok konu var şüphesiz ama bu daha çok Türkiye’de zihniyetin değişmesiyle ilgili. Yani böyle alanlara getirilen zihniyet var ya, günlük politikayla da ilgili olabilir, belirli bir fakültenin anlayışıyla da bir dersle de bağlantılı olabilir bu. Türkiye’nin büyük ölçüde bir zihniyet değişikliğine ihtiyacı var. Bu zihniyet değişikliğini de gene felsefi akımlar belirleyecek. Ben hatırlıyorum, felsefe bölümünden bir arkadaşımız demişti ki “Ya ilkokul öğrencilerine bile felsefe dersi okutmak lazım.” Kendimce “Allah Allah ilkokul öğrencisi felsefeden ne anlar.” dedim. Hâlbuki doğruymuş. Yani insanın zihniyetini belirleyen felsefe. Türkiye’nin yani toplumsal olarak bir felsefeye ve felsefenin getirdiği zihniyete ihtiyacı var. Bunun da düzenlenmesi gerekiyor. Tabii şey de önemli zannediyorum. Bu salgın ortamı Türkiye’ye bazı önemli şeyler de kazandırdı. Mesela bunlardan bir tanesi tüketim furçası. İnsanlar, tüketimin böyle furca halinde sürdürülmesinin çok da iyi bir şey olmadığını anladılar. İnsanlar, dünyanın bitmek tükenmez bir hazine olmadığını da anladılar. İnsanlar, bazı şeylerle baş etmenin de mümkün olmadığını anladılar. Bir koca öküz hikâyesi var. Refik Halit Karay’ın. Orada uyanık bir hacı var herkesi kandırıyor, herkesin sırtından geçiniyor. Sonunda bir öküz alıyor. Öküz çok uyanık bir öküz. Önüne konan yemleri yiyor, suları içiyor fakat çalışmaya sıra geldiğinde yatıyor. Sonunda uyanık hacı onu yarı fiyatına satmak zorunda kalıyor. Refik Halit Karay sonunda diyor ki “Ya bu hacı herkesle baş ediyordu ama bir öküz onun hakkından geldi.” Yani galiba bu salgın da insanlığın hakkından geldi.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Tabii çok şey düşündürdü bu salgın insanlara ama hepsinden öte şu ortaya çıktı. Gözle görülemeyen, hiçbir duyu organı ile algılayamadığımız bir şeyin neye kudreti olduğunu, insanları nereye taşıdığı anlaşıldı. Dolayısıyla insanlar insan olmanın ne kadar kıymetli bir şey olduğunu, yaşamının, özgürlüğün ne kadar önemli olduğunu anladılar. Tabii birçok ifadeye göre de bu daha başlangıç insanoğlu için. Önümüzde neler olacak, neler bitecek kimse bunun farkında değil. Ama dünyanın insan nüfusunu kaldırma sınırı dokuz buçuk milyar. Yani dünyanın yenilenebilir nitelikte kendi düzenini koruyabilmesi için sınır dokuz buçuk milyar insan, bu sınıra ulaşıldığında artık dünya kendisini yenileyebilme niteliğini kaybetmeye başlamış. Dolayısıyla bu da akla bir sürü senaryo getiriyor.

Mustafa CEMİLOĞLU: Nuh Tufanı da onun gibi bir şey zaten. Nuh Tufanı niye olmuş? Hiç olmazsa soyu temiz bir ortam yaratalım diye. Tabii bunda senin o açtığın disiplinler arası konunun da çok önemi var. Yani insan bencil olmamalı, sadece benim alanım geçerli olsun dememeli. Diğer alanların da ona katkısını düşünmeli. Devletler de öyle şimdi. Baksana aşırı dünya çapında ortak üretim haline getirmeyi planlıyor Amerika bile. Yani Çin’in gelişmesini hazmedemezken şimdi böyle bir yola gitmekte istiyor.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Tabii hocam, bizim bilmediğimiz perde arkasında çok fazla plan ve program var. Hani biz yapılmış olan planların bir yerinde bir figüran olarak belki o bile değil bulunmak zorunda kalıyoruz. Umuyorum gelecek insanoğlu için her şekilde insana uygun bir yaşam biçiminin ve olanaklarının olduğu bir dünyaya doğru gitsin.

Mustafa CEMİLOĞLU: İşte o benim söylediğim zihniyetle mümkün olabilir, o zihniyet olmadan olmaz.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Hocam teşekkür ederiz, değinmek istediğiniz başka konu yok ise bu güzel söyleşiyi tamamlamak istiyorum.

Mustafa CEMİLOĞLU: Ben teşekkür ederim İbrahim, emek verdiğin için. Hani reklamlarda “yaşlılarınızı ziyaret edin” diye bir öğüt var ya. Emekli hocaların da böyle röportajlarla psikolojilerine destek olmak lazım.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Siz buradan 50-55 gibi gözüküyorsunuz.

Mustafa CEMİLOĞLU: Zaten ben akademisyenliğe 40’lı yaşlarda başladım. 40’ını çıkarır isen yaşımın zaten aşağı yukarı 40 küsur kalıyor. Dolayısı ile biraz da ekran küçük ya küçük ekranda hatalar görünmüyor onun da faydası var.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Yok hocam maşallah iyi görünüyorsunuz Güzel Allah’ım sağlık versin.

Mustafa CEMİLOĞLU: Teşekkür ediyorum. İnsanın önüne konandan mutlu olması lazım, yoksa sıkıntı doğar. Sana çok teşekkür ederim İbrahim, sağ ol emek verdiğin için.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Ben teşekkür ederim hocam. Pandemi atlatıldıktan sonra umarım yüz yüze de görüşürüz.

Mustafa CEMİLOĞLU: Derginin ekibindeki arkadaşlara da teşekkür ederim. Gültekin başta olmak üzere güzel bir kader birliği yapmaktasınız öyle diyelim.

İbrahim İmran ÖZTAHTALI: Görüşmek üzere hocam, saygılar sevgiler.

Yöntem

Yüz yüze sohbet ve sesli kayıt yöntemi ile bilgiler toplanarak derlenmiştir.

Bulgular

Mustafa Cemiloğlu’nun derslerini alabilen veya tanışma fırsatı yakalayabilen nadir kişilerden değilseniz, eserleriyle tanımaya ve anlamaya çalışın. Bu röportaj ile Cemiloğlu’nun özel hayatı dâhil, eserleri, kişiliği ve dostluğu ortaya konmuştur. İyi bir akademisyen olmanın yanında iyi bir insan olabilmenin önemi vurgulanmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Prof. Dr. Mustafa Cemiloğlu, sadece bilim insanı değil aynı zamanda bir baba, dede ve babacan yaklaşımli bilgi kaynağıdır. Hayatı boyunca Türk halk kültürü üzerinde çalışmış, kültürü sevdirmiş ve bu alanda birçok makale ve eser vermiş bir eğitimcidir.

Bu röportaj ile Cemiloğlu’nun bilinmeyen yaşam mücadelesi ile akademik hayata geç başlamış olmanın dezavantajının önemsizliğini görebileceksiniz. Azim kadar sevginin ve istemenin başarının tek anahtarı olduğu ve hiç sönmeyecek ışık kaynağına dönüştüğü gösterilmiştir.

Kaynakça

Cemiloğlu, Mustafa (2021). Canlı Röportaj. Röportajı Yapan, İ. Öztahtalı. Bursa.

Çatışma Beyanı

Bu röportaj hiçbir çıkar amacı gütmemektedir.

Yayın Etiği Beyanı

Bu röportajın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve

alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu alışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.